

Wat eet vlermuise?

Les

4

Wat ons hierdie week gaan leer:

- Tipe kos wat vlermuise eet
- Hoe vlermuise hul kos kry
- Oor eggolokasie
- Watse kos eet vlermuise in Suider-Afrika

Hallo vriende, dis Spike hier om julle te vertel van een van my gunsteling dinge - KOS! Jy sal dalk nie verbaas wees om te hoor dat verskillende soorte vlermuise verskillende kos eet nie, maar dit kan dalk 'n verrassing wees om te leer dat vlermuiskos insekte, vrugte, nektar, stuifmeel, visse, paddas, klein akkedisse en bloed insluit

Omdat ons verskillende dinge eet en ons kos op verskillende maniere kry, het ons liggame verskillende "ontwerp kenmerke". Maar een ding bly dieselfde; ons almal moet baie kos eet om ons genoeg energie te gee om te vlieg.

As jy hierdie simbool sien:

jy het dalk hulp van 'n volwassene nodig.

Moenie vergeet nie, die potloodsimbool beteken dat dit jou beurt is om 'n aktiwiteit te doen!

Ons het al die nuwe woorde in die woordelys aan die einde ingesluit!

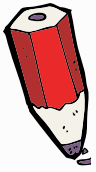

Jy benodig :

- ✓ 'n Potlood
- ✓ Papier
- ✓ Skêr
- ✓ Serp

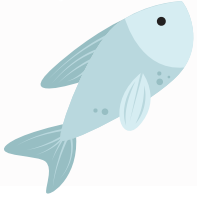
Jou beurt!

Aktiwiteit 1: Soek die kos:

Kan jy al die verskillende soorte kosse wat vlermuise eet in hierdie blokraaisel kry? Onthou om agtertoe en vorentoe te soek, van kant tot kant en op en af, net soos 'n honger vlermuis wat kos soek.

What bats eat

T	T	E	F	W	E	D	F	C	S	S	M	W	S
M	N	T	O	E	T	U	I	S	C	R	I	O	A
L	T	A	B	O	S	S	S	B	T	N	G	N	S
M	O	M	I	E	G	C	H	O	I	O	R	S	I
O	H	O	M	O	D	S	T	C	E	S	N	I	E
S	S	H	F	C	F	N	M	E	M	T	M	I	G
Q	S	L	R	T	L	A	F	S	S	B	A	F	E
U	H	U	B	T	O	B	O	W	D	F	S	Q	M
I	T	S	E	T	W	N	I	S	O	D	T	Q	R
T	O	R	E	U	E	E	S	G	O	G	I	E	F
O	M	E	T	F	R	C	F	O	L	H	U	T	S
S	C	O	L	S	S	T	F	R	B	F	R	S	O
T	N	C	E	F	N	A	S	F	E	E	F	C	N
E	O	U	S	N	E	R	M	T	M	S	O	N	U

- INSECTS
- NECTAR
- FRUIT
- FISH
- FROGS
- MOSQUITOS
- BETLES
- FLOWERS
- BLOOD
- MOTHS

Play this puzzle online at : <https://thewordsearch.com/puzzle/3421819/>

1

Soorte kos wat vlermuise eet

Die meeste vlermuise eet insekte en word "**insekvreters**" genoem. Hulle kos kan die volgende insluit: kewers, motte, muskiete en muggies. Insekvretende vlermuise is baie kleiner as hul vrugtevretende bure, met kleiner oë en korter snoete. Het jy geweet dat vlermuise wat net 3-8g weeg (dieselfde as 'n kopermuntstuk) 3000 insekte in een nag kan eet? Insekvretende vlermuise is belangrik vir die beheer van insekplae en kan boere help om minder plaagdoders te gebruik. Stel jou voor hoeveel muskiete daar sou wees sonder ons vlermuise!

Aangesien insekte baie klein is en moeilik is om te vang, gebruik insekvretende vlermuise 'n tegniek genaamd **egglokasie** om hul kos te vind (ook genoem prooi). Meer oor egglokasie later....

Ek eet elke aand honderde klein insekte. Ek jag in die donker en vang en eet my kos terwyl ek vlieg. Ek moet vinnig eet want ek is so tussen vol monde besig om te roep om my pad in die donker te "sien"

Sommige vlermuise hou daarvan om vrugte te eet en word "**vrugtevreters**" genoem. Vlermuise geniet dit om dieselfde vrugte te eet as julle mense en vlermuise wat soet vrugte verkies, kan selfs slegte tande kry! Vrug-etende vlermuise het gewoonlik groot oë en lang snoete met kragtige tande om hulle te help om hul kos te kry en te eet.

Het jy geweet dat die sade van die vrugte in die vlermuis se mis beland? Dit klink dalk erg, maar eintlik is dit baie belangrik, want dit is die manier waarop vrugtebome op nuwe plekke groei. Die vlermuise eet die vrugte en vlieg dan verder na 'n ander plek om te eet of te rus, die saad word dan in die mis laat val en nuwe vrugtebome kan groei. Hoe koel!

Hallo, ek is Eidolon die grote. Die grootste vrugtevlermuis in Suider-Afrika. My wonderlike groot oë en reuksintuig help my om vrugte te kry wat ryp en gereed is om te eet. Ek het skerp tande om deur die taai skil van sommige vrugte te byt. My mis help om die vrugtepitte te versprei sodat vrugtebome op nuwe plekke kan groei.

Sommige vlermuise eet nektar in blomme en bestuif hulle net soos bye! Vlermuise help om meer as 500 verskillende plante te bestuif, soos mango's en piesangs. **Bestuiwing** is die oordrag van stuifmeel van een plant na 'n ander sodat nuwe plante kan groei. Aangesien plante nie hulself kan beweeg om ander plante te vind om te bestuif nie, maak hulle staat op diere soos vlermuise om hulle te help. Wanneer 'n vlermuis nektar van die blomme drink sal stuifmeel van die plant aan die pels op die vlermuis se lyf vassit. Die vlermuis sal dan na 'n ander plant vlieg vir nog kos en die stuifmeel word dan van die vlermuis se pels na die nuwe plant oorgedra!

Vlermuis mis
vandag,
vrugtebome môre!

mmm soet goed!

Sommige plante wat deur vlermuise bestuif word, het slim maniere om vlermuise te lok. Hulle is geneig om snags (eerder as in die dag) te blom om vlermuise wat in die nag eet, te lok. Hulle het groot, spesiaal gevormde blomme om dit makliker te maak vir vlermuise om toegang tot die soet goed binne te kry en hulle het sterk reuke wat taamlik stink vir mense maar heerlijk ruik vir ons vlermuise. Vlermuise wat nektar eet is spesiaal aangepas. Hulle het 'n sterk reuksintuig en sommige het selfs lang tonge wat help om die nektar op te suig!

Jy het seker al gehoor van vlermuise wat bloed drink? Vlermuise wat bloed drink word vampiervlermuise genoem. Maar het jy geweet daar is net drie spesies vampiervlermuise en hulle leef almal in Sentraal en Suid-Amerika. Ons het nie enige vampiervlermuise wat hier in Suider-Afrika (of enige plek in Afrika) woon nie.

Al kry ons nie vampiervlermuise in Suider-Afrika nie, hou ons van vampiervlermuise! Ons hoef nie bang te wees vir hulle nie en hulle drink nie graag mensebloed nie. Daar is net drie spesies (tipes) vampiervlermuise in die wêreld! Hulle drink meestal die bloed van voëls, maar kan ook die bloed van varke, koeie en perde drink. Hulle drink net 'n baie klein hoeveelheid bloed, ongeveer twee teelepels, so die meeste diere sien nie eers die vampiervlermuis raak nie!

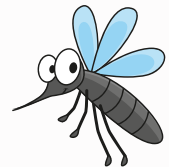
Aktiwiteit 2: Etenstyd!

Pas die vlermuiskenmerk by die tipe kos wat hulle eet – daar is 'n paar leidrade om jou te help!

Ek het groot oë en 'n lang snoet

Insekvreter

Ek het 'n lang tong en 'n goeie reuksintuig

Vrugte eter

Ek is klein en ek gebruik eggelokasie om my kos te vind

Nektar eter

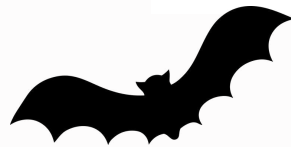
2

Eggolokasie

Vlermuise is nie blind nie! Hulle kan eintlik redelik goed sien, maar vlermuise wat in die donker op klein insekte vreet, het ekstra hulp nodig om hul insek-aandete te vang.

Hulle gebruik iets wat "eggolokasie" genoem word waar hulle in die donker roep en met hul sensitiewe ore vir die eggo's luister om vir hulle te sê waar hul prooi is. Sommige vlermuise het ook groot ore wat hulle te help om hul prooi te hoor!

help!

Jy mag dalk dink dat 'n klomp vlermuise wat in die nag skree, baie raserig sou wees en wonder hoekom jy hulle nog nooit gehoor het nie - maar hierdie geluide is te skerp vir mense om te hoor. Mense kan 'n toestel wat 'n vlermuiseverklikker genoem word, gebruik om na die nag-avonture van vlermuise te luister. Vlermuiseverklikkers laat ons luister na die oproepe wat vlermuise maak, en aangesien verskillende vlermuise verskillende frekwensies, toonhoogtes en ritmes gebruik, kan ons ook begin identifiseer na watter soort vlermuise ons dalk luister!

Aktiwiteit 3: Vlermuis en mot speletjie

Speel die vlermuis-en-mot-speletjie saam met jou vriende of familie om te verstaan hoe 'n vlermuis eggelokasie gebruik om sy insek (mot) te vind!

Jy sal twee blinddoeke soos 'n serp en ten minste twee ander mense nodig hê om die speletjie mee te speel.

- Kies een persoon om 'n vlermuis te wees en een persoon om 'n mot te wees. Hierdie twee mense dra die blinddoeke - nou is hulle "in die donker".
- Almal anders staan in 'n sirkel om die vlermuis en die mot. Hulle werk is om die vlermuis en mot veilig te hou deur hulle nie toe te laat om uit die veiligheid van die sirkel te dwaal nie.
- Die vlermuis roep "vlermuis" en die mot antwoord "mot". Albei beweeg dan.
- As die vlermuis of mot die rand van die sirkel bereik, moet die mense daar hulle saggies stop. Die belangrikste reël is dat wanneer die vlermuis roep, die mot moet antwoord.
- Die vlermuis moet probeer om die mot te vang en die mot moet hul bes doen om weg te "vlieg" van die vlermuis.
- Maak beurte om die vlermuis te wees en kyk hoe lank dit elke vlermuis neem om 'n mot te vang!

3

Suid-Afrikaanse vlermuise

Ons het meer geleer oor wat vlermuise regoor die wêreld eet. Kom ons kyk wat eet 'n paar van my vriende hier in suidelike Afrika.

Bongi die Botswana-langoorvlermuise

Baba Logan

Ek is nog te jonk om te vlieg en insekte te vang. My kos is my ma se melk

Ek kan insekte vang terwyl ek vlieg of hulle van blare af pluk. My breë vlerke help my om te sweef terwyl my GROOT ore baie mooi luister vir die geluide van insekte wat op die blare loop. Ek kan insekte met my voete gryp en my stert omkrul om die insek te help vang. As dit regtig groot is, sal ek eet terwyl ek iewers hang eerder as om te probeer eet terwyl ek vlieg.

Ek is Ashinga (die Dapper een). Ek kan baie laag vlieg en wriemelende kewers van die grond af gryp. Ek vlieg redelik stadig en versigtig en vlieg tot tussen die blare en takke in. My breë vlerke maak my baie beweeglik, maar ek is nie gebou vir spoed nie. My tande is skerp sodat ek deur die harde buitenste dekskildvlerke van kewers kan byt.

Egiptiese spleetneus vlermuis Nycteris thebaica

Avnaya, die Vals Vampier, Lavia-frons

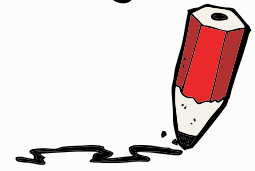

Ek vang nogals groot insekte. Ek hou daarvan om rond te hang en baie mooi vir prooi te luister. As ek dit dan hoor, slaan ek toe! My groot ore ruk en draai voortdurend rond en fokus op waar geluide vandaan kom.

Aktiwiteit 4:

Dobberende vlermuishoede

Jou beurt!

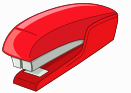

Raak kreatief saam met jou vriende en maak 'n paar vlermuishoede!

Wat jy nodig het (vir elke vlermuishoed):

- 1 stuk kaart of stywe papier so 65cm lank en 3cm breed - **breë band**
- 2 stukke papier ongeveer 30 cm lank en 1 cm breed
- 2 papiervlermuise, uitgesny en ingekleur (wees kreatief) of op swart papier uitgesny

Sodra jy jou wye band (kopband) uitgesny het, kan jy dit versier en dan vaskram om om jou kop te pas (jy kan ook kleefband gebruik).

Kram die vlermuise aan die een kant van die korter stukkie papier vas, kram dan die ander kant aan die kopband vas soos hieronder:

Ontwerp idees:

Hoekom probeer jy nie om nog 'n vlermuishoed te ontwerp nie?

In plaas van twee vlermuise, sal jy dalk meer vlermuise opsit of wat van 'n vlermuis en 'n mot? Of 'n vrugtevlermuis en 'n smaaklike stukkie vrugte?

Hoekom hou julle nie 'n vlermuishoed partytjie nie?

Jy kan 'n paar vriende oornooi en 'n vlermuishoed partytjie hou en dalk selfs 'n kompetisie hou en kyk wie die kreatiefste vlermuishoed kan maak!

Aangepas uit die Bat Conservation Trust (UK) instruksies, DANKIE BCT!

Woordelys

(Woorde wat ons vandag geleer het!)

Eggolokasie - 'n Manier van "sien" met klank. Dit is baie nuttig as daar geen of baie min lig is. Die meeste vlermuise doen dit (vrugtevlermuise is die uitsondering). Hoë geluide word gemaak, hetsy deur die dier se mond of neus. Die eggos wat terugkom help die vlermuis om te "sien" wat voor hom is. In die geval van 'n bewegende voorwerp, bv. 'n vlieënde insek, kan die vlermuis die rigting en die spoed van vlug meet. Dolfyne doen dit ook, aangesien daar beperkte lig onder die see is.

Insekvretend - 'n Dier of 'n plant wat insekte vreet.

Vrugtevreter - 'n Vrug-etende dier (soos Eidolon)

Bestuiwing - Oordrag van stuifmeel van een blom na 'n ander. Dit is uiters belangrik om saad te bemes en gesonde nuwe plante te produseer.

Ek hoop jy het baie geleer vandag!
Sien jou volgende week, om alles oor
vlermuise te leer!